

תזכיר חוק רשות הספנות והנמלים (תיקון מס' 4), התש"ע-2010*

שם החוק המוצע

חוק רשות הספנות והנמלים (תיקון מס' 4), התש"ע-2010.

עיקרי החוק המוצע והצורך בו

נוכח העובדה כי עד כה טרם הושלם הליך אישורן של קופות גמל מרכזיות לקצבה, אשר מוסדרות במסגרת סעיף 49(ו) לחוק רשות הספנות והנמלים, התשס"ד-2004 (להלן – חוק רשות הספנות והנמלים), מוצע לקבוע כי סמכות מנהל רשות המסים ליתן פטור ממס לפי הוראות סעיף 64 לחוק רשות הספנות והנמלים, תחול גם לגבי הכנסה על כספים אשר יועדו להפקדה בקופת גמל מרכזית לקצבה אשר נצמחה החל ביום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010) ועד ליום כ"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010). בהתאמה, מוצע להאריך את המועד האחרון לאישורן של קופות הגמל המרכזיות לקצבה, הקבוע במסגרת סעיף 49(ו) האמור, עד ליום 31 בדצמבר 2010.

בנוסף, מוצע להבהיר כי הוראת הפטור ממיסים, אגרות, תשלומי חובה או תשלומים אחרים, החלה, לפי סעיף 55(א) לחוק רשות הספנות והנמלים, על העברת נכסים, חובות והתחייבויות לפי פרק ו' לחוק האמור וכן על רישום הזכויות בנכסים או לגביהם על שם המדינה או על שם חברה כאמור, תחול אף על העברות של מקרקעין מועברים לפי סעיף 9(ב)(2)(א) לחוק רשות הספנות והנמלים מחברת הפיתוח והנכסים לחברת נמל וכן על רישום הזכויות בהתאם לכך.

עיקר 1

מוצע לקבוע כי המועד לאישורה של "קופת גמל מרכזית לקצבה", כהגדרתה בסעיף 49(ו) לחוק רשות הספנות והנמלים, יוארך עד ליום י"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010). בהתאמה, מוצע לקבוע כי סמכות מנהל רשות המסים ליתן פטור ממס להכנסה שנצמחה על הכספים המיועדים להפקדה בקופת גמל מרכזית לקצבה כאמור, תחול גם על הכנסה שנצמחה עד יום כ"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010) על כספים אשר יועדו להפקדה בקופה כאמור.

(סעיפים 1 ו-3 לחוק המוצע)

עיקר 2

מוצע להבהיר כי העברת או רישום של מקרקעין מועברים לפי סעיף 9(ב)(2)(א) לחוק רשות הספנות

* הצעת חוק מס' פ/...; הועברה לוועדה ביום...

והנמלים מחברת הפיתוח והנכסים לחברת נמל, לא תחויב במס, באגרות, בתשלומי חובה או בתשלום אחר החל על פי דין או הסכם על העברה או רישום כאמור, בכפוף להוראות סעיף 55 לחוק רשות הספנות והנמלים, וזאת בדומה להעברה או לרישום כאמור לפי פרק ו' לחוק.
(סעיף 2 לחוק המוצע)

השפעת החוק המוצע על החוק הקיים

תיקון סעיפים 49 ו-64 לחוק רשות הספנות והנמלים כך שסמכות מנהל רשות המסים ליתן פטור ממס לפי הוראות סעיף 64 לחוק רשות הספנות והנמלים, תחול גם לגבי הכנסה על כספים אשר יועדו להפקדה בקופת גמל מרכזית לקצבה ואשר נצמחה החל ביום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010) ועד ליום כ"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010). בהתאמה, יוארך המועד האחרון לאישורן של קופות הגמל המרכזיות לקצבה, הקבוע במסגרת סעיף 49(ו) האמור, עד ליום 31 בדצמבר 2010. תיקון סעיף 55 לחוק רשות הספנות והנמלים כך שיובהר כי העברת מקרקעין מועברים מאת חברת הפיתוח והנכסים לחברת נמל לפי הוראות 9(ב)(2)(א) לחוק רשות הספנות והנמלים, או רישום הזכויות בנכסים או לגביהם לפי הסעיף האמור, לא יחויבו במס, באגרות, בתשלומי חובה או בתשלום אחר החל על פי דין או הסכם על העברה או רישום כאמור.

השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה

החוק המוצע מרחיב את סמכות מנהל רשות המסים ליתן פטור ממס על הכנסה לפי הוראות סעיף 64 לחוק רשות הספנות והנמלים, כך שיחול גם לגבי הכנסה שנצמחה על כספים אשר יועדו להפקדה בקופת גמל מרכזית לקצבה החל ביום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010) ועד ליום כ"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010). עוד קובע החוק המוצע כי העברה או רישום של מקרקעין מועברים לפי סעיף 9(ב)(2)(א) לחוק רשות הספנות והנמלים מחברת הפיתוח והנכסים לחברת נמל, לא תחויב במס, באגרות, בתשלומי חובה או בתשלום אחר החל על פי דין או הסכם על העברה או רישום כאמור, בכפוף להוראות סעיף 55 לחוק רשות הספנות והנמלים.

השפעת החוק המוצע על התקן המינהלי

החוק המוצע אינו משפיע על התקן המינהלי.

להלן נוסח החוק המוצע ודברי ההסבר

- תיקון סעיף 49 .1 בחוק רשות הספנות והנמלים, תשס"ד-2004¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 49(1), בפסקת משנה (3), בהגדרה "קופת גמל מרכזית לקצבה", בפסקה (2), במקום "לפני יום י"ד בטבת התש"ע (31 בדצמבר 2009)" יבוא "לפני יום כ"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010)".
- תיקון סעיף 55 .2 בסעיף 55(א) לחוק העיקרי, אחרי "על שם חברה כאמור " יבוא "וכן לא יחוייבו כאמור העברה ורישום של מקרקעין מועברים מאת חברת הפיתוח והנכסים לחברות נמל , לפי הוראות סעיף 9(ב)(2)(א)".
- תיקון סעיף 64 .3 בסעיף 64 לחוק העיקרי, במקום "עד יום י"ד בטבת התש"ע (31 בדצמבר 2009)" יבוא "עד יום כ"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010)".
- תחילה .4 (א) תחילתם של סעיפים 49(ו)(3) ו-64 לחוק העיקרי, כנוסחם בסעיפים 1 ו-3 לחוק זה, ביום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010).
- (ב) תחילתו של סעיף 55(א) לחוק העיקרי כנוסחו בסעיף 2 לחוק זה, ביום ח' באדר א' התשס"ה (17 בפברואר 2005).

דברי הסבר

כללי

חוק רשות הספנות והנמלים מסדיר את מבנה ענף השירותים הנמליים . החוק יוצר הפרדה בין תפעול הנמלים לבין ניהול הנכסים הפיזיים והפיתוח העידי שלהם ובין הפעילות בנמלים השונים, לשם יצירת תחרות ביניהם . במסגרת החוק , הוקמה רשות הספנות והנמלים במשרד התחבורה , האחראית על רגולציה בענף הנמלים . כמו כן , קובע החוק כי תפעול הנמלים יופקד בידי חברות ממשלתיות אשר תוסמכנה כחברות נמל, וכי חברה ממשלתית נוספת תוסמך כחברת הנכסים אשר תחזיק , תנהל ותפתח את נכסי הנמלים . בין היתר, קובע חוק רשות הספנות והנמלים ה וראות שונות שעניינן זכויות עובדים ,

¹

ובתוכן הוראת סעיף 49(ו) שעניינה תשלומי הגמלה לגמלאי רשות הנמלים ולעובדי רשות הנמלים שהסדר הפנסיה שחל לגביהם הוא הסדר פנסיה תקציבית ואשר עברו להיות עובדי חברת הפיתוח והנכסים או חברות הנמל. עד כה לא הושלם הליך אישור קופות גמל מרכזיות בהתאם לאמור, ועל כן מוצע לקבוע כי סמכות מנהל רשות המסים ליתן פטור ממס לפי הוראת סעיף 64 לחוק רשות הספנות והנמלים, תחול גם לגבי הכנסה על כספים אשר יועדו להפקדה בקופת גמל מרכזית לקצבה אשר נצמחה החל ביום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010) ועד ליום כ"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010). בהתאמה, מוצע להאריך את המועד האחרון לאישורן של קופות הגמל למרכזיות לקצבה, הקבוע במסגרת סעיף 49(ו) האמור, עד ליום 31 בדצמבר 2010.

חוק רשות הספנות והנמלים קובע הוראות שונות לעניין העברות הנכסים אשר מתבצעות מכוחו, ובתוכן הוראת סעיף 55 שעניינה פטור ממס, אגרות, תשלומי חובה או תשלומים אחרים החלים על פי דין או הסכם על העברת נכסים חובות והתחייבויות למדינה, לחברת הפיתוח והנכסים, או לחברות הנמל, או רישום הזכויות בנכסים או לגביהם על שם המדינה או על שם חברה כאמור. מוצע להבהיר כי הפטור ממס חל גם לגבי העברות המקרקעין המועברים על ידי חברת הפיתוח והנכסים אל חברות הנמל לפי סעיף 9(ב)(2)(א) לחוק, ולא רק לגבי העברות כאמור לפי פרק ו' לחוק.

לסעיף 1 ו-3

בסעיף 49(ו) לחוק רשות הספנות והנמלים, התשס"ה–2004, נקבע כי הכספים המיועדים לתשלום גמלה לגמלאי רשות הנמלים ולעובדי רשות הנמלים שהסדר הפנסיה שחל לגביהם הוא הסדר פנסיה תקציבית, ואשר עברו להיות עובדי חברת הפיתוח והנכסים או חברות הנמל, ינוהלו בקופת גמל מרכזית לקצבה אחת לכל מעביד, שהיא קופת גמל המיועדת לשם תשלום קצבה לעובדיו של המעביד. עם זאת, ובהתאם להסכמים שנחתמו בין חברת הפיתוח והנכסים לבין כל אחת מחברות הנמל ביום ט"ו באדר א' התשס"ה (24 בפברואר 2005), נקבע כי קופת הגמל המרכזית לקצבה שהעמית-מעביד בה הוא חברת הפיתוח והנכסים, תהיה מיועדת גם לשם תשלום קצבה לגמלאי רשות הנמלים בפנסיה תקציבית ולשם תשלום קצבה לעובדים בפנסיה תקציבית שעברו מרשות הנמלים לכל אחת מחברות הנמל, אשר קופת הגמל המרכזית לקצבה שהעמית-מעביד בה הוא חברת הנמל העבירה את הכספים המיועדים לתשלום קצבתו לקופת הגמל המרכזית לקצבה שהעמית-מעביד בה הוא חברת הפיתוח והנכסים, לאחר פרישתו לקצבה בהתאם להסכמים האמורים. עוד נקבע, כי הקופות האמורות יאושרו לראשונה לפי חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (גמל), התשס"ה–2005 (להלן – חוק קופות גמל), לפני יום ח' בתשרי התשס"ז (30 בספטמבר 2006).

במסגרת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט–2009, הוארך המועד האחרון לאישור קופות הגמל האמורות עד ליום י"ד בטבת התש"ע (31 בדצמבר 2009) ונקבע כי שר האוצר יהא רשאי לדחות את המועד האמור ב' צו, באישור ועדת העבודה,

הרווחה והבריאות של הכנסת. עד כה לא הושלם הליך אישור הקופות האמורות, ועל כן מוצע לקבוע כי סמכות מנהל רשות המסים ליתן פטור ממס לפי הוראות סעיף 64 לחוק רשות הספנות והנמלים, תחול גם לגבי הכנסה על כספים אשר יועדו להפקדה בקופת גמל מרכזית לקצבה אשר נצמחה החל ביום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010) ועד ליום כ"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010). בהתאמה, מוצע להאריך את המועד האחרון לאישורן של קופות הגמל המרכזיות לקצבה, הקבוע במסגרת סעיף 49(ו) האמור, עד ליום 31 בדצמבר 2010.

לסעיף 2

פרק ו' לחוק רשות הספנות והנמלים קובע הוראות שעניינן העברת הנכסים אשר מתבצעת כחלק משינוי מבנה ענף הנמלים הקבוע בחוק, אשר מטרתו הפרדה בין תפעול הנמלים לבין ניהול הנכסים הפיזיים והפיתוח העתידי שלהם ובין הפעילות השוטפת בנמלים השונים. סעיף 51 לחוק קובע הוראות בדבר העברת נכסים, חובות ותביעות מרשות הנמלים למדינה ולחברת הפיתוח והנכסים; סעיף 52 לחוק קובע הוראות בדבר אופן קביעתם של ה"מקרקעין המועברים", אשר כלולים בין הנכסים אשר מוחזקים על ידי חברת הפיתוח והנכסים ומועמדים על ידה לשימוש חברות הנמל והתאגידי המורשים, בהתאם לסעיף 9 לחוק; סעיף 53 לחוק קובע את טיב הזכויות שתעניק המדינה לחברת הפיתוח והנכסים במקרקעין ובנכסים שאינם מקרקעין ואת אופן הענקת הזכויות האמורות. סעיף 55(א) לחוק קובע כי "לא יחויבו העברת הנכסים, החובות וההתחייבויות לפי פרק זה, למדינה, לחברת הפיתוח והנכסים או לחברת נמל, או רישום הזכויות בנכסים או לגביהם על שם המדינה או על שם חברה כאמור, לפי העניין, במס, באגרות, בתשלומי חובה או בתשלום אחר החל על פי דין או הסכם, על העברה או רישום כאמור, ובלבד ששר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת קבע הוראות התאמה הנדרשות לעניין דיני המס, האגרות והתשלומים כאמור, בשל העברת הנכסים, לרבות לעניין אופן חישוב רווח ההון או השבח במכירת הנכסים, לעניין הפחת או לעניין חישוב המס שיחול על חברות כאמור, בעקבות ההעברה, והכל בתנאים ובתיאומים שקבע."

מסעיף 55(א) האמור יכול להשתמע כי הוראות הפטור הכלולות בו אינן חלות על העברות נכסים המוחזקים על ידי חברת הפיתוח והנכסים (שהועברו אליה מאת המדינה במסגרת השינוי המבני) לחברות הנמל, בהתאם לסעיף 9(ב)(2)(א) לחוק, הכלול במסגרת פרק ג' לחוק. ואולם, תוצאה זו אינה תואמת את כוונת המחוקק אשר ביקש להחיל את סעיף 55(א) גם על העמדת נכסים לחברת נמל, אשר מתבצעת על ידי חברת הפיתוח והנכסים במסגרת מימוש תפקידיה לפי החוק, וזאת בכפוף לקיומן של הוראות התאמה אשר תיקבענה על ידי שר האוצר כאמור. לפיכך, מוצע לתקן את סעיף 55(א) באופן אשר יבהיר כי הוא חל גם על העברת מקרקעין מועברים מחברת הנכסים לחברת נמל, לפי הוראות סעיף 9(ב)(2)(א) לחוק.